

Catalunya Nova

ANY 1.er

Buenos Aires, Abril 25 de 1914

Núm. 9

"Catalunya Nova"

Periòdic setmanal
de propaganda patriòtica

PIEDRAS N. 740

Les oficines son obertes de 8 a 10 p. m.—La correspondència deu adreçar-se al Redactor.

J. Vilá Estruch

No's retornen els originals.—La Direcció no's fa responsable dels articles firmats.

SOTSCRIPCIÓ \$ 1.50 trimestre
Els anuncis segons tarifa

TOT PASSANT...

Al diari del's «chacareros»

«La Argentina»

¡Pobra gent! Fins ara no s'han adonat de que Catalunya existeix!! I amb aquella ínfima toçuderia que caracterisa als ombrívols botiguers, que en aquestes encontrades, representen a les minúscules tabernetes de la falda de Montjuich, se despenjen iradament contra l'existència de la llengua catalana a la qual titllen de "dialeto" i amb "pose" de perdona-vides no 'ns la volen reconeixer fins que siguem nació independent...

Salut, il·lustres periodistes del diari que va "més fondo", segons el seu lema! Un idioma no es llengua segons les arbitràries teories vostres, sino es parlat per un poble lliure... Contra l'opinió d'estatistes, d'homes de ciència, de lletres i de filòlegs mundials que's descubreixen respectuosament davant aquesta llengua admirable amb que foren dictades les primeres lleis, en que estant escrits els llibres de Mar i les Cròniques de Conqueridors que junyíren al seu glavi, nacions i races, en que 'l profund Lluill, savi dels savis, il'Arnau de Vilanova, i l'Ausies Marc, i l'Eximeniç les literatures més fermes del univers, il teatre més triomfal, son cisellats, poca força pod tenir l'anònim escriptur del "ex coloso" diari "La Argentina", que 'ns creiem era redactat per homes decents en bregas periodístiques i 'ns trobém que les seves plomes son mogudes per l'odi, per l'impotència o ins-

ENGRUNES

SANT JORDI

Vos que irradiu bellesa i joventut,
i sou del Ideal cavaller noble;
il·lumineu de Catalunya 'l poble,
i feu que fructifiqui sa virtut!

La Princesa és, gentil, qui se deixonda,
i cerca palpitant ses fonts de vida!
Si amarada se'n sent, amb la dormida
secular, si heu esment de que l'inonda

tanta llum i vigor, enlluernats,
so's hermosíssims ulls resten encara...
Oh, desvetlleu del tot sa dolça cara,
i obriu-li les mes altes claretats!

Mireia.

Abril de 1914.

pirades per la nulitat d'idees i de coneixements, fins d'aquells rudimentaris que deu posseir el més humel dels gazetillers... de la Terra del Foc...

Si fos capaç d'estudi el microscòpic ofensor de la llengua catalana, li aconsellariem una lectura d'En Menéndez i Pelayo, a propòsit d'aquest afer, pero creiem que la mórbida fantasia del "reporter" deu ocupar-se en coses més productives per l'empresa, com ho es la flamante secció d'"Avisos Personales" del diari de "más circulación" rodada.

No podem indignar-nos per la "boutade" del divendres propassat. Ens mou a compasió!! El "catalán" que feu la consulta, podia cercar millor documentació en "La Prensa" o "La Nación" que tantes vegades han parlat al respecte... pero l'home, de bona fé volém creuer-ho, devía tenir confiança amb aquell diari i s'ha deixat enganyar.

Quan Catalunya era lliure, la seva parla era llengua "oficial i literaria", ara l'idioma català, malgrat tothom es llengua literaria en els actes de cultura i es oficial per la vida íntima i corporativa, encara que nostra Patria estigui junyida al Estat, i demá, veurém si será oficial o no, de la nacionalitat catalana...

No s'inquieti 'l senyor asesor de "La Argentina" per aquestes "nimies" questions que l'impulsen a la neurastenia. Quan se li presenti un altre cas, tindré molt gust en rebre la seva visita a nostra Redacció i li demostraré com no hi ha ningú que científica ni literariament afirmi que 'l català es dialecte.

La grollera réplica del incivil insult, no 'ns fa exclamar rés mes que

un sonor i despectiu "¡Que hi farém?"

Pobra gent!

J. Vilá Estruch

RIMS HEBDOMADARIS

IX

LES CRISANTEMES

Com si del mort istiu,
volgués mantenir viu
el lluminós poema
al mig de la tardor,
quan ja no fa calor
floreix la crisantema.
Sos petals irisats
tenen sinuositats
de goges i de fades,
i en llur somort coló,
fruiem la percepció
de coses ignorades.
La crisantema té
com un sagrat dalé
de pur romanticisme,
i en son calzer perfect,
s'hi tanca un dolç segret
de placid misticisme.
Segret no endevinat,
que guarda recatat,
l'exòtica flor bella;
quan l'última es marceix,
aquest desapareix,
i amb ell, la maravella
del cel asserenat,
del dia assoliat,
i de la nit galana,
s'acaba l'estiuet,
i torna a veni el fred
i el vent de tramontana.

M. Balmas Jordana

GLOSARI

A Na Rosa M. de V.

Era air que en una de ses admirables "Postals profanes" el company E. V. J. lloava amb frases ditirámiques la tasca patriòtica de Santa Insistència que setmanalment desgrana tot un rosari d'amor a la Patria llunyana desde les planes del nostre periòdic, la excelsa "Mireia".

Avui es altra dona catalana mare amantíssima i esposa exemplar a qui CATALUNYA NOVA rendeix pleitesia amb admiració entranyable: A vos oh di-lecta amiga nostra! que boi acaronat dolçament vostra filla, bella flor del verger de la Vida que ha d'embaumar la puresa de son eálzer l'ambient de nostra Patria, ajudeu nostres tasques periodístiques amb l'entussiasme de vostra joventesa, enfortint-nos amb paraules saturades d'una veementíssima afeció per Catalunya le terra nostra...

Sacerdotesa del temple auguste de Vesta, vostra llar venerable s'es convertida mercés al vostre acurament, en plácid palau on sojorneu plétories de riquesa espiritual amb l'espós que us venera i la filleta estimada, evocant perennement records inoblidables que us enforteixen en la lluita incessant per la lliberació de la Patria.

Oh si totes les dones catalanes posseïssim vostre temperament, la fé en l'ideal que us guía, la fermesa de convicció i altres belles qualitats que us adornen!... L'aua de llibertat sorgiria amb fulguracions ignees es-campant prodigalitats per Catalunya i vosaltres les dones catalanes, seríeu ungides i aclamades per tot un poble amb esplendors triomfals...

H. Nadal Mallol.

En homenatge d'en J. Bru i Solá

Senyores; senyors:

Se m'ha invitat a complir un deure. A la seva realització no podia pas negarme. No podia fer-ho per la meva condició d'aficionat a les lletres i sobre tot per tractarse d'un que fou compatrieci, ple de mérits que malgrat la seva joventut, era més una realitat qu'una esperança d'un avenir llunyá. Per aixó he pujat aqueixa tribuna, i per aixó he resolt congegir uns quants mots en homenatge i memoria del malaguanyat escriptur En Josep Bru i Solá. M'ofereix la ocasió aquesta vetllada necrológi-